

ПРЕС КЛИПИНГ

3. април 2017.

НАСЛОВИ

Србија ће пожелети радника (стр.2)

Седам деценија „Ласте” (стр.3)

Срби мање верују у синдикат од Европљана (стр.4)

Задруге враћају живот селу (стр.5)

Стаклара стала на здраве ноге (стр.6)

Од некадашњих хемијских гиганата, у Новом Саду остао само "Албус"
(стр.7)

Србија ће пожелети радника

Аутор: [Александар Микавица](#)

Већ од 2027. године улазимо у озбиљну кризу тржишта рада која би се огледала у немогућности обезбеђивања довољне радне снаге као подршке даљем расту – указује др Иван Николић Србији би после 2040. године могло да недостаје од 80.000 до 100.000 радника, а Хрватска их већ увози Србији би после 2040. године могло да недостаје од 80.000 до 100.000 радника, саопштио је недавно др Иван Николић, уредник билтена „Макроекономске анализе и трендови“ Економског института.

Ова за Србију још далека будућност, у Хрватској је већ почела. Према писању загребачког „Вечерњег листа“, које је пренео Тањуг, код комшија је оглашено 26.000 слободних радних места. Највише се траже кувари, продавци, чистачице, помоћни кувари и кухињски радници, затим возачи, дипломирани економисти, зидари и медицинске сестре.

Тамо је држава дала „зелено светло“ за увоз 7.000 радника, али компаније захтевају да се тај број повећа. Стање је ургентно у бродоградњи, машиноградњи, грађевинарству и превозу, наводи се у тексту.

Према Анкети о радној снази, која важи за најобухватнији и једини међународно упоредиви инструмент за праћење кретања на тржишту рада, у последњем тромесечју 2016. стопа незапослености у Србији сведена је на 13 одсто. По Николићевој рачуници, због исељавања људи и смањеног прираштаја, са умереном динамиком пораста броја запослених и циљаним економским растом од четири одсто, стопа незапослености у 2020. године спустиће се на 11,5 одсто, а 2027. испод шест одсто.

Преведено на језик конкретних бројки, број незапослених са прошлогодишњих 489.400 биће смањен на 369.200 радника до 2025. године, а 2033. године на испод 100.000.

– Већ од 2027. улазимо у озбиљну кризу тржишта рада која би се огледала у немогућности обезбеђивања довољне радне снаге као подршке даљем расту – указује Николић.

– У овом периоду, уколико бисмо задржали постојећу привредну структуру, због веће тражње у односу на понуду радне снаге раст надница био би већи од раста инфлације, што би се негативно одразило на конкурентност наше привреде и успоравање њеног раста.

Оно што ће се у Србији догађати за 10 до 15 година, у Хрватској се већ дешава. „Вечерњи“ наводи речи шефа синдиката металаца Ведрана Драгичевића који каже да је због мањка радника под знаком питања реализација 1,5 милијарди евра уговорених послова у бродоградњи.

Процењује се да је у последњих седам-осам година из Хрватске отишло око 20.000 металаца који су нашли посао у Италији, Немачкој, Холандији, Аустрији и скандинавским земљама. „Да се врате, сви би могли да нађу посао код куће“, констатује лист. Али, Драгичевић наводи и под којим би се условима то могло догодити: „Људи ће почети да се враћају ако им се основна плата повећа на хиљаду евра нето. Синдикат неће бити против страних радника, јер је и нама у интересу да се уговорени послови обаве, али тражимо да се повећају плате.“

Стање на тржишту рада је такво да ће компаније заиста морати коренито да промене однос према запосленима, наводи се у тексту, уз опаску да Хрватско удружење послодаваца с резервом гледа на повећање плата. „Наша предузећа се надмећу на отвореном тржишту и

морају бити у стању да понуде конкурентне цене упркос томе што су оптерећене врло високим трошковима. Због тога је простора за повећање плата мало и ситуација је различита у појединим индустријама”, каже Адмира Рибичић, директорка у Хрватском удружењу послодаваца.

Према њеном мишљењу, проблем одласка људи из земље или недостатка радне снаге само је делом везан за висину плата, а као аргумент наводи да и индустрији информанионих и комуникационих технологија (ИКТ), која има високе плате, недостају хиљаде људи.

У хрватском Заводу за запошљавање објашњавају да су на сајмовима прикупили 10.000 молби сезонаца који чекају позив да почну да раде, али из туристичке бранше тврде да је и то мало. „Само Истри је потребно око 10.000 сезонаца, а чак 6.500 мора да доведе из других делова земље. Иако послодавци криве све друге, заборавља се да су проблему и сами кумовали. Радно способне слали су уз стимулативне отпремнине на берзу рада. Уласком у ЕУ људи могу да бирају”, поручила је Марина Цвитић из Синдиката Истре, Кварнера и Далмације (СИКД), преноси „Вечерњи”.

Према подацима из анкете о радној снази Државног завода за статистику, у четвртој тромесечју 2016. у Хрватској је било 304.000 незапослених, а стопа незапослености износила је 15,1 одсто.

И послодавци у Србији би већ сада требало да размишљају о томе како да задрже способне раднике. Јер, и грађани Србије ће, можда, кроз десетак година моћи да бирају.

Седам деценија „Ласте”

Аутор: М.Д.

Са неколико трофејних возила заплених у Другом светском рату, пре седам деценија 1. априла почели су да превози путнике. Постепено су ширили возни парк, повећавали број линија, испостава и градова ка којима саобраћа... Данас, у години у којој улази у осму деценију, Саобраћајно предузеће „Ласта” важи за једног од највећих превозника у Србији и овом делу Европе – на више од 500 линија има 5.180 полазака дневно.

Уочи прославе 70. годишњице, крајем 2016, „Ласта” је са градом потписала уговор о обављању приградског превоза. Како би од овог посла, ороченог на десет година, корист осетили пре свих житељи приградских општина, договорена је и набавка 100 чешких аутобуса марке „Сор”.

Двадесет аутобуса је већ стигло, а остатак ће бити испоручен у току 2017. и 2018. године.

– Од почетка светске финансијске кризе „Ласта” се често непотребно задуживала. То је угрозило пословање до те мере да је постављањем новог руководства почетком 2015. године неопходна била и подршка државе за репрограм дугова. Са 12 банака и седам лизинг кућа у октобру 2015. потписан је уговор о репрограму обавеза који се у потпуности поштује – каже Бојан Бојанић, генерални директор „Ласте”.

До данас су дуговања према банкама смањена за око 12 милиона евра.

– Направљене су велике уштеде. Смањене су обавезе према добављачима, дуг за гориво НИС-у, потписан је уговор о репрограму пореских обавеза на 60 месечних рата – истиче Бојанић додајући да је смањен и број руководећих и директорских места за више од 50 одсто, као и да су трошкови менаџмента смањени за око пет милиона динара месечно.

– Реализацијом програма технолошких вишкова, у току 2016. године смањен је број запослених са 3.029 на 2.038. Направљен је продуктивнији и квалитетнији радни колектив са повећаном радном дисциплином – оцењује Бојанић.

План руководства „Ласте” је да очува постојеће линије, да се компанија финансијски стабилизује, али и да се редовно исплаћују зараде. Један од основних задатака руководства је свакако и припрема компаније за што успешнију приватизацију.

„Ласта” у бројкама:

2,75 милијарди пређених километара

3,7 милијарди путника

2.038 запослених

888 аутобуса у возном парку

Срби мање верују у синдикат од Европљана

Аутор:Љубинка Малешевић

НОВИ САД: У приватном сектору око 70 одсто радника не прима плате на време (исплате варирају, односно није фиксиран датум исплате), једној трећини зарада касни од 30 до 90 дана, док око седам одсто прима са закашњењем већим од три месеца, изјавио је недавно Драгољуб Рајић, координатор Мреже за пословну подршку.

Он тврди да су данас радници у Србији мање заштићени него у другим земљама у окружењу, јер су препуштени сами себи. Поготово нико о радницима не брине у реалном сектору, а доказ за то је чињеница да запослени у Фабрици шинских возила “Гоша” из Смедеревске Паланке чак 20 месеци нису добили зараду.

Међутим, Рајић тврди да од 150 општина у Србији у 71 нема предузећа које има више од 100 запослених и да када би се у онима које не исплаћују плате увео стечај то би било драматично за ту средину, па се то избегава и из политичких разлога, а радници имају илузију да су запослени.

Од оног ко би, по логици ствари, највише требао да им помогне радници мало очекују. Показало је то и прошломесечно истраживање агенције “Ипсос Стратеуик маркетинг” о синдикатима, према којем какво-такво поверење у синдикате има свега око 21 одсто радника, док им не верује дупло више од тога, а за нешто више од трећине преосталих они представљају неважну енигму односно о њима немају до краја дефинисан став . У УГС”Незавиност” оцењују да ови резултати заправо показују да је поверење радника у синдикате у Србији двоструко мање у односу на европски просек који износи око 39 одсто и закључују да су управо синдикати одговор на Хемигвејево питање “Ко ме звона звоне”.

Образовани радници враћају наду

Тумачећи резултате последњих истраживања о синдикату, у УГС ”Незавиност” истичу да охрабрује да са урбаним статусом и растом образовања расте и прихватање свих старих и нових циљева и праваца синдикалног деловања. Србија, ма колико споро, ипак постаје све урбаније и образованије друштво и то мора синдикат да прати на исти начин. У томе је шанса и изазов синдиката и то оних који ће знати да попуне јаз између прихватања синдикалних циљева и неприхватања синдикалних организација у облику у којем данас јесу.

Истраживање је показало да високо поверење у синдикат има тек два одсто испитаника, односно између 100.000 и 120.000 радника, што је практично актуелно синдикално језгро. У ред очекиваних одговора, тврде у “Независности” иде и резултат да у садашње синдикате нешто веће поверење имају присталице странака власти него присталице опозиције. Да синдикати не штите запослене и да раде за неке своје интересе сматра 11 одсто радника, да ничему не служе оцењује осам одсто, да су корумпирани и под другим утицајем сматра седам одсто, а да у њих последично нема поверење оцењује трећина испитаних. Радници желе да виде више сарадње и акционог јединства међу синдикатима и такве своје захтеве понављају, али очигледно то сами синдикати не могу да им понуде. Због тога чак трећина радника и у овом истраживању сматра да су синдикалци експозитуре политичара, власника и директора или неких других моћника, да служе као маска за мешетарење, диловање и удомљавање синдикалних функционера којима је до очувања позиције, а не до самих запослених. У народу, како оцењују у “Независности”, то зову професионалним и плаћеним нарикачама. Из одговора добијених у истраживању произилази да би слика о синдикатима била повољнија када би се они бавили оним што запослени виде као њихов задатак. Добијени одговори могу се сврстатити у две групе. Прву коју прихвата натполовична већина чине четири класична “света циља” синдиката: побољшање укупног положаја и права, зараде, безбедност на раду, правна заштита. Ко то успешно не ради не може се звати синдикатом. Или сигурно не синдикатом који ради свој посао и улива поверење. Другу групу чине правци акције и методе деловања које прихвата између две четвртине и две петине радника.

Задруге враћају живот селу

Аутор:Ј. Су.

Министар Милан Кркобабић о регионалном развоју: Држава ће уложити по 50.000 евра. У плану упошљавање стручњака. У овом послу неопходна и помоћ локалне самоуправе СРБИЈА је некад била препознатљива по задругарству. Имали смо снажан задружни покрет, а дух задругарства карактеристичан је за нашу земљу, пре свега за село. Доношењем новог Закона о задругарству 2015. године хоћемо да то поново обновимо. У Србији тренутно има нешто више од 1.500 пољопривредних задруга, али су многе од њих на ивици опстанка или се воде бесмислено дуги судски спорови, јер је у неком моменту задружна имовина приватизирана мимо закона. Активних је око 1.000.

Овако за "Новости" о обнови и оживљавању српских села говори Милан Кркобабић, министар без портфеља, задужен за регионални развој. А да би се "удахнуо живот" потребно је, како каже, "свето тројство" - држава, локална самоуправа и заинтересовани власници пољопривредних газдинстава који су спремни да оснују земљорадничку задругу или да постојећу ставе на здраве ноге.

- Задруге су биле окосница српског села, које су, благо речено, из нехата или незнања уништене - објашњава министар Кркобабић. - Неко је, нажалост, пре 10 и 20 година дошао на идеју да приватизује и оно што се не може приватизовати, задружну својину. Зато смо сада код доброг броја задруга заглављени по судовима.

У Србији, највећим делом, пољопривреду чине мали произвођачи а села нестају јер нема живота. А, да би остали, треба им обезбедити посао, школе, лекаре, ветеринаре, пошту, цркву и дом културе.

- Оснивачки капитал треба да буде оптималан. Држава ће ту да учествује са 50.000 евра по задрузи. У зависности од потреба, негде ће бити мање, а негде више новца. Паре неће моћи тек тако да се троше, већ ће бити намењене куповини одговарајуће опреме како би до краја били заокружени процеси одређене пољопривредне производње.

Као пример, Кркобабић наводи пројекат у општини Књажевац, где ће бити отворена три мала погона за прераду млека и производњу књажевачког козјег сира.

- Имамо делове Србије који се баве сточарском производњом, али количина млека коју произведу није довољна да покрије трошкове транспорта до првог већег прерађивачког центра - каже Кркобабић. - Ако се у оквиру земљорадничке задруге, те количине удруже, то је сасвим довољно да се изгради једна млекара у њиховој непосредној близини. Морамо наћи начин да задржимо младе на селу, да ту остану и проширују своје породице. И даље имамо велике технолошке вишкове у јавним предузећима, питање је како упослити те људе који оду из ЕПС или Железница. Можда ће једна од могућности бити да им дамо шансу да оду на село и обнове пољопривредну производњу од које су живели њихови очеви.

У овом послу неопходна је помоћ локалне самоуправе. Треба урадити приступне путеве, другу инфраструктуру, а општине су спремне да ту помогну. Технику и технологију ће финансирати Влада Србије. Задруге ће оснивати пољопривредници, појединци, који не морају да имају своја регистрована пољопривредна газдинства, већ ће свако уложити колико може.

- Место Облачина код Ниша, познато је по вишњи "облачинска", а њихови воћари имају проблем што сво воће морају да возе 300 километара према Дрини, до хладњача - говори Кркобабић. - Ту већ постоји задруга, и кад им будемо дали 50.000 евра, моћи ће да направе хладњачу и да реше проблем који имају са накупцима, падом цена и транспортом.

Ипак, како се најбоља идеја не би изродила у њену супротност, наш саговорник истиче да ће држава надгледати рад задруга и локалне самоуправе. Када крену са радом, задруге ће морати и да упосле стручне људе, у зависности од усмерења. Очекује се да ће свака од њих имати од пет до седам људи, што значи да ће укупно бити запослено до 3.500 грађана.

ЗАЈЕДНИЧКА АКЦИЈА

Министар Кркобабић каже да "Дани државе Србије" у селима подразумевају заједничку акцију јавних предузећа и локалних самоуправа, који иду трагом иницијативе житеља села да се реше неке основне животне потребе, како би село уопште могло да опстане. Село мора да има амбуланту, школу, пошту, цркву и, коначно, задругу. Без тога нема села у Србији.

Стаклара стала на здраве ноге

Аутор:З. РАШИЋ

Упркос дуговањима "Србијагасу", гигант у граду на црници и даље добро послује ПАРАЋИН - "Српска фабрика стакла" је талац нерешених власничких односа и сумњивих потраживања "Србијагаса", а уместо да се више говори о пословном успеху предузећа, новим погонима и проширеној палети производа, фирма се спомиње искључиво као дужник за струју и гас, у власништву бугарског тајкуна Цветана Василева - истиче председник Индустријског синдиката у СФС Љубиша Мишић, који истиче да је недавно и делегација Индустријског синдиката Србије била позитивно изненађена оним што је у Параћину затекла.

- Видели су да се ради о добро организованом пословном систему који је посебно напредовао доласком Верице Матковић за генералног директора - каже Мишић, додајући да највећи

произвођач амбалажног стакла на Балкану јесте угрожен потраживањима "Србијагаса", али да су износи спорни јер су цене важиле само за Стактару, а не и за друге кориснике.

Фабрика је сада у могућности да редовно измирује актуелна дуговања и исплаћује зараде, а отварају се нови послови и јављају заинтересовани купци.

У СФС, у три смене, тренутно ради око 800 радника, а наруџбине превазилазе капацитете фабрике. Већи део производње се извози, што пуни и буџет Србије, а у фабрици која је до сада прошла кроз три социјална програма, планирају нове инвестиције. Нажалост, због правних заврзлама у вези са власништвом и "надуваним" дуговима, још стоји опрема вредна осам и по милиона евра...

СИНДИКАЛНИ ПЛАНОВИ

ПРЕДСЕДНИК ИСС Драган Матић, те потпредседници Небојша Савић и Милета Гујаничић су у СФС од свог синдиката добили обиље информација о производњи и проблемима важним за опстанак ове велике српске фабрике. Као недавно основан, Индустијски синдикат у СФС још није репрезентативан, али је Љубиша Мишић убеђен да ће то брзо постати и најављује да ће тада радити на побољшању колективног уговора.

Од некадашњих хемијских гиганата, у Новом Саду остао само "Албус"

Аутор: Новости

Нови Сад је до пре две деценије био познат и по развијеној хемијској индустрији. За "Хинс", "Албус", "Агрохем" и низ мањих фирми знало се широм Европе.

У њима је било запослено више од 1.800 људи, али сада, како за "Новости" каже председник Синдиката запослених у енергетици, петрохемији, хемији и неметалима Миливоје Војиновић, имамо бледу сенку некадашњих гиганата.

У хемијској индустрији која је поделила тужну судбину хемијске индустрије у целој Србији, како објашњава Војиновић, тренутно је запослено око 400 радника, а од великих предузећа остао је само "Албус".

"До 2003. године и приватизације имали смо велике компаније, као што је био "Хинс", који је био главни мотор развоја хемијске индустрије Новог Сада, сам је запошљавао готово 500 радника, а нису много заостајали ни "Албус", па ни "Агрохем". "Хинс" је, на жалост, у потпуности затворио капије, због стечаја, а фабричке хале су празне", наводи Војиновић и додаје да су се радници, после неуспешне приватизације, прикључили великом броју "жртва транзиције", док "Албус" и даље послује, али само 130 радника.

Фабрика минералних ђубрива "Агрохем" је, такође, поделила судбину "Хинса". И овај некада успешан колетив морао је да затвори капије. У Новом Саду тренутно ради већи број мањих погона хемијске индустрије, односно мануфактура, у којима је упуслено до педесетак радника.

"Надамо се да би се и за хемијску индустрију могао наћи велики инвеститор, као што су код металаца "Лир" и "Делфи", па да покрену ствари, али за сада ништа", каже Војиновић за "Новости".

Он додаје да су зараде у овој грани значајно испод републичког просека, у многим компанијама су тек мало изнад минималне.

О томе како текстилци у Новом Саду губе битку са Далеким истоком, можете прочитати [ОВДЕ](#), а како данас изгледа некада моћна индустрија Новог Сада, можете погледати [ОВДЕ](#).